



Protokoll funktionshinderrådet

Närvarande:

Ordförande

Nils Duwähl (DHR)

Ledamöter

Gunilla Antemar (FRS/Neuro)

Niklas Bjurström (FRS/Epilepsi föreningen i Stor-Stockholm)

Elsa Brunemalm (SDF)

Tjänstemän

Veronica Wolgast Carstorp, socialförvaltningen

Jonna Hermansson, äldreförvaltningen

Håkan Andersson, överförmyndarförvaltningen

Åsa Sundberg, socialförvaltningen

Louise Fröberg, socialförvaltningen

Marie Haesert, socialförvaltningen

Lisa Gagnerud, socialförvaltningen

Malin Carlehäll Pamp, äldreförvaltningen

Frånvarande

Gunnar Sandström (SRF)

Christer Jerström (ÅSS)

Micaela Kedhammar (Attention/FRS)

Philip Stewén, borgarrädssekreterare - social- och trygghetsroteln (S)

Justerare

Gunilla Antemar

Niklas Bjurström

Sekreterare

Lisa Gagnerud, socialförvaltningen

Tidpunkt:

Den 15 maj 2025 klockan 14:00-16:00.

Plats:

Konferensrum Storfors, Storforsplan 36, Farsta

Socialförvaltningen

Besöksadress: Storforsplan 36

Postadress: Box 44, 123 21 Farsta

E-post: socialforvaltningen@stockholm.se

Telefon: 08-508 25 000

Bilagor

Bilaga 1 – Våld i nära relation.pptx

Bilaga 2 – Teckenspråkig äldrevägledare.pptx

1. Godkännande av föredragningslista

Den utsända dagordningen godkändes.

2. Val av justerare och tid för justering

Gunilla Antemar och Niklas Bjurström utsågs att justera dagens protokoll. Justeringar ska vara klar måndag förmiddag den 19 maj 2025.

3. Åsa Sundberg (upphandlare, socialförvaltningen), Louise Fröberg och Marie Haesert (utredare, socialförvaltningen) gästar rådet för att berätta om stadens arbete som rör våld i nära relation.

Åsa Sundberg, Louise Fröberg och Marie Haesert visar ett bildspel (se bilaga 1).

Rådet undrar om det går att uppskatta hur stort mörkertalet är för personer som utsätts för våld i nära relation?

Marie menar att det är svårt att uppskatta, men att mörkertalet förmodligen är mycket stort. En uppskattning är att tio procent av de utsatta kvinnorna och två procent av männen anmäler den här typen av brott till polisen.

Rådet lyfter att det är vanligt att tala om våld som fysisk handling, men att även psykisk misshandel behöver uppmärksammas.

Marie och Louise berättar att de tar upp psykisk misshandel när de håller föreläsningar i olika sammanhang. Det förekommer olika typer av våld, tex sexuellt, ekonomiskt, materiellt och psykiskt våld samt försummelse och våld mot husdjur. I en våldsam relation börjar det ofta med psykiskt våld för att sedan eskalera till andra former.

Rådet lyfter att det är viktigt att lyfta vad som händer efter någon har blivit utsatt för våld, i relation till kontakten med socialtjänsten. För hörselskadade med en hörande partner kan kommunikationen mellan partnern och socialtjänsten främjas av det gemensamma språket och den hörselskadade hamnar utanför. Det kan upplevas som att den våldsutövande parten och socialtjänsten hamnar ”på samma sida”.

Marie och Louise bekräftar detta och menar att det är viktigt att staden arbetar för att grupper med särskilda behov får rätt stöd. De har bland annat kontakt med [NKJT](#) (nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk) och dessa deltar även i socialförvaltningens referensgrupp.

Rådet lyfter att vissa grupper saknar förmåga att ta kontakt med socialtjänsten och att föra sin egen talan, tex personer med demens. Hur arbetar staden med det?

Marie och Louise menar att finns grupper med ett extra stort mörkertal. Förutom personer med demens så finns det även

ett stort mörkertal hos gruppen som har ett skadligt bruk och beroende.

Våld i äldres relation är ett område där socialtjänsten behöver mer kunskap och kompetens. Våld i ungas relationer ökar då det är grövre, mer sexualiserat och digitalt.

Män står generellt för det fysiska och sexuella våldet. Kvinnor står oftare för ett psykiskt men även ekonomiskt våld. Den är svår att upptäcka och uppmärksamma.

Marie och Louise lyfter att det är ett stigma för många att söka stöd, oavsett kön. Därför arbetar socialförvaltningen kunskapshöjande för att medarbetarna ska kunna upptäcka olika typer av våld. Socialförvaltningen rekommenderar att ställa screeningfrågor för våld på rutin, inte på indikation.

Rådet undrar om socialtjänsten arbetar på något särskilt sätt gällande våld i samkönade relationer?

Marie och Louise svarar att alla individer ska mötas på samma sätt oavsett sexuella läggning.

Rådet undrar vad som händer om det finns barn i relationen?

Marie och Louise svarar att socialtjänsten alltid upprättar en orosanmälan om det finns minderåriga barn.

Rådet ger ett exempel på en person som ansökte om en insats från socialtjänsten, fick svara på screeningfrågor och därefter fick kontakt med relationsvåldscentrum. Rådet undrar varför kontakt togs med relationsvåldscentrum (RVC) och inte ett relationsvåldsteam (RVT)?

Louise och Marie säger att det är svårt att svara på. Ofta börjar socialtjänsten i Stockholm med att erbjuda fem fria samtal på RVC och vid behov kan den enskilde ansöka om fler samtal.

Håkan berättar att överförmyndarnämnden kan se exempel på vuxna barn som utövar våld mot sina föräldrar (t.ex. ekonomiskt våld eller försummelse), men även vice versa. Det kan tex handla om enskilda som förhindrar att barnet eller föräldrarna från att få den hjälp de behöver.

Rådet undrar om överförmyndarnämnden anmäler detta till polisen?

Håkan berättar att myndigheten kan göra det men att man även uppmanar företrädarna att anmäla. Ibland är det dock företrädarna som utövar våldet.

Rådet undrar hur socialtjänsten förhåller sig till att det kan vara den person som ger stöd i den dagliga livsföringen som utövar våldet (tex partner/assistent). Hur ställs screeningfrågorna till dessa personer?

Socialförvaltningen rekommenderar att man alltid frågar i enrum, men ibland är det svårt när någon är beroende av andra för att föra sin talan.

Marie berättar om Bryt-upp programmet och att det i år fokuserar på personer i särskilt sårbara situationer.

Rådet undrar vad som menas med särskilt sårbara situationer?

Marie och Louise berättar att det kan vara personer med migrationsbakgrund, HBTQI, äldre, unga, personer med funktionsnedsättning. Staden behöver anpassa insatserna för personer som kan ha ett annat typ av stödbehov.

Åsa Sundberg berättar att socialförvaltningen påbörjat en upphandling av skyddade boenden. Avsikten är inte att upphandla vinstdrivande företag utan föreningar. Just nu råder upphandlingssekretess. Upphandlingen har precis startas upp och olika kompetenser arbetar tillsammans för att ta fram ett bra underlag. En marknadsanalys kommer att genomföras för att få en bild av vilka krav som är rimliga att ställa, tex gällande kompetensnivå. En relativt ny reglering gör gällande att skyddade boenden behöver ha IVO-tillstånd. Det innebär att en del boenden inte finns kvar då de inte lever upp till IVO:s krav.

Upphandlingen kommer att innehålla olika underkategorier, varav funktionsnedsättning kan komma att ingå.

Rådet informerar om att det finns ett förbund som heter [FQ Sverige](#) som arbetar för rättigheter för kvinnor med funktionsnedsättning. Organisationer har mycket erfarenhet, tex gällande fysisk tillgänglighet och kan vara en bra organisation att kontakta inom ramen för upphandlingen. Stockholms dövas förening tycker att det bör finnas skyddade boenden på teckenspråk. Det är otroligt värdefullt för föreningens medlemmar för att kunna lämna en våldsam relation.

Åsa informerar om att upphandlingen förmodligen kommer att annonseras sommaren 2026 och då kan föreningar börja lämna anbud. Därefter utvärderas anbuden och planen är att kunna teckna avtal i maj 2027. Det går bra att kontakta Åsa vid funderingar eller reflektioner som rör upphandlingen: asa.sundberg@stockholm.se

Rådet tackar Åsa Sundberg, Louise Fröberg och Marie Haesert för att de kom och gästade rådet.

4. **Malin Carlehäll Pamp (verksamhetsutvecklare, äldreförvaltningen) och Jonna Hermansson (avdelningschef, äldreförvaltningen) gästas rådet för att informera om teckenspråkig äldrevägledare och ha en dialog om uppsökande arbete och målgrupper.**

Malin Carlehäll Pamp och Jonna Hermansson visar ett bildspel (se bilaga 2).

Malin berättar att äldreförvaltningen kunnat konstatera att det finns information om stadens verksamhet riktad till döva, men att det saknas information om äldreomsorg. Det finns också behov av uppsökande verksamhet då medborgarkontoret i Rågsved inte kan erbjuda det. Det finns också ett behov av att bygga förtroende mellan målgruppen och Stockholms stad. Utredningen har föreslagit att två teckenspråkiga äldrevägledare ska anställas på äldreförvaltningen under ett års tid. Arbetet ska bedrivas i projektform och en förutsättning är att finansiering kan säkras.

Rådet undrar om äldreförvaltningen har funderat över möjligheten att skapa stadsövergripande verksamhet på samma sätt som socialförvaltningen har viss stadsövergripande verksamhet inom olika områden. För teckenspråkiga i Stockholm skulle det vara viktigt att i framtiden få tillgång till stadsövergripande stöd som tex erbjuder både samhällsvägledning till personer under 65 år och äldrevägledning. Det skulle innebära samordningsvinster.

Malin och Jonna berättar att det är anledningen till att inleda arbetet i projektform. Tanken är att ha ett öppet sinne och inte utesluta något.

Rådet lyfter att vissa städer, tex London, har samhällsvägledning centralt på några olika kontor. Varför är det inte så i Stockholm?

Veronica menar att tanken är att stadsdelsförvaltningarna ger ett lokalt stöd och att det generellt sett fyller behoven bättre än att ha några få centralt belägna informationskontor. Många medborgare reser inte till centrala Stockholm utan vill vända sig till ett lokalt medborgarkontor. Samtidigt kan frågor som rör mindre målgrupper behöva samordnas på ett annat sätt.

Rådet lyfter att äldreförvaltningens förslag och planering är en bra början. Samtidigt lyfter rådet att det bor döva i hela staden och att Rågsved ligger väldigt långt bort för vissa. För den målgruppen vore det bättre med ett mer centralt beläget kontor.

Jonna och Malin lyfter att de kommer behöva utreda hur insatsen ska följas upp. Det kommer att utredas tillsammans med de teckenspråkiga samhällsvägledarna i Rågsved.

Rådet undrar hur tjänsten kommer att marknadsföras under projekttiden?

Jonna och Malin säger att de inledningsvis behöver börja ta fram funktionsbeskrivningen för tjänsten. En förutsättning är dock att äldreförvaltningen vet att de får finansiering för tjänsterna.

Rådet lyfter att de är glada över äldrenämndens beslut och förvaltningens planering men tycker att det har tagit lång tid. Kanske behöver förvaltningen kommunicera till målgruppen varför det tar sådan tid, särskilt med tanke på det bristande förtroendet som ibland råder. Stockholm dövas förening hjälper till att förklara hur processen ser ut i den mån de kan.

Jonna och Malin är tacksamma för detta och anser att det är bra att förvaltningen och föreningen hjälps åt att informera om detta.

Jonna och Malin har en diskussionsfråga i samband med dragningen som handlar om hur staden kan nå ut till specifika målgrupper. De tar gärna emot medskick skriftligt.

Rådet lyfter att det är många stockholmare som inte vad fixartjänster är och att det generellt sett är svårt att hitta information på stadens hemsida. Rådet lyfter att annonskampanjer i tidningar och en samhällsruta i tidningen kan vara bra sätt att nå ut.

Rådet lyfter också att en del kommuner bedriver uppsökande arbete för personer över 80 som inte har någon insats via kommunen.

Rådet tackar Malin Carlehäll Pamp och Jonna Hermansson för att de kom och gästade rådet.

5. Genomgång av föregående protokoll

Rådet tackar för välskrivet protokoll.

Lisa Gagnerud följer upp några frågor från föregående protokoll:

- Den första frågan rör om det finns lånedatorer för personer som saknar egen utrustning på socialförvaltningens boenden. Lisa har kontaktat flera boenden och de som har svarat menar att de har minst en lånedator.
- Den andra frågan rör om insatsen serviceassistent följs upp? Arbetsmarknadsförvaltningen har informerat om att insatsen inte har utvärderats av en extern part och detta är något som man planerar att genomföra. De mäter dock resultatet på årsbasis och över 55 % går vidare till arbete eller studier efter avslutad serviceassistentanställning.
- Den tredje frågan rör om rådet vill lägga till en ny aktivitet till verksamhetsplanen för 2026? Rådet lägger till aktiviteten: *Utveckla och sprid information om stadens e-tjänst för ansökan om SoL- och LSS-insatser (ASoS).*

Protokollet läggs till handlingarna.

6. Överförmyndarnämnden

6.1 Föredragningslista överförmyndarnämnden 2025-05-22

Rådet har inga kommentarer.

6.1.10 Tertialrapport 1 2025 för Överförmyndarnämnden

Håkan sammanfattar att nämnden bland annat arbetar med att införa e-tjänster, korta handläggningstider och öka samarbetet med socialtjänst och äldreomsorg. De ser ett stort behov av att öka kunskaperna om överförmyndarfrågor på tex boenden. Medarbetarna har inte alltid uppfattat vilka uppgifter som åligger de gode männen och vad boendenas medarbetare bör stötta den enskilde med.

Jonna ser fördelar med att förvaltningarna kan hjälpas åt i den frågan.

Rådet undrar om boendena gör anmälningar till överförmyndarnämnden när företrädarna inte gör sitt jobb?

Håkan menar att de får in anmälningar men att det råder en hel del missuppfattningar om vad som ingår i huvudmännens uppdrag.

Rådet har inga kommentarer på tertialrapporten.

7. Äldrenämnden**7.1 Föredragningslista äldrenämnden 2025-05-20**

Rådet har inga kommentarer.

7.1.8 Statistikinsamling avseende lex Sarah-rapport för 2024

Rådet lyfter att det är positivt att läsa rapportens resultat, att det framstår som att verksamheterna använder Lex Sarah för att utveckla verksamheten, vilket är bra ur kvalitetssynpunkt.

7.1.10 Revidering av funktionsbeskrivning för fixartjänst

Rådet lyfter att även personer med funktionsnedsättning kan behöva stöd med fixartjänster gällande stöd som inte hemtjänsten utför, tex byte av glödlampor.

Jonna berättar att det här tjutet handlar om att säkerställa att det är samma åldersgräns för fixartjänster i alla stadsdelsförvaltningar, dvs. tjänsten ska erbjudas alla personer över 69 år.

8. Socialnämnden**8.1 Föredragningslista socialnämnden 2025-05-20**

Rådet har inga kommentarer.

8.1.7 Tertialrapport 1 2025 för Socialnämnden

Rådet har inga kommentarer.

8.1.8 Boendeplan 2025-2035

Rådets medskick är att det är viktigt att hålla nere kostnaden för nyproduktion eftersom bostadsbidraget inte täcker hyreskostnader. Det gäller alla nybyggen oavsett målgrupp.

8.1.9 Socialtjänstrapport 2024

Rådet har inga kommentarer.

8.1.10 Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2024

Se kommentar under äldrenämndens punkt om lex Sarah-rapportering.

9. S:t Julianpriset 2025

Inga förslag lämnades under mötet men förslag kan lämnas på länk: [esMakerNX3](#)

10. Övrigt

Rådet lyfter upphandlingen av äldreboenden för äldre med psykisk funktionsnedsättning. Kan rådet vara delaktiga i att formulera vilka behov som behöver tillgodoses vid upphandling framöver? Kan rådet bli aktiva vid vilka krav som kan ställas?

Jonna återkopplar kort om den upphandling som avses: När en äldre behöver ett boende som inte kan tillgodoses på ett vård- och omsorgsboende pga. särskilda behov så finns det profilboenden som inte omfattas av LOV (lagen om valfrihet). Staden har sex profilboenden i egen regi och ett på entreprenad. Därutöver har profilboenden upphandlats enligt LOU (lagen om offentlig

upphandling). I denna upphandling har äldreförvaltningen bedömt att man behöver upphandla nationellt. Inom ramen för upphandlingen tilldelades 14 boenden avtal varav det närmsta är i Solna. I biståndsbedömningen ska dock närhetsprincipen vägas in i bedömningen, om det är en viktig aspekt för den enskilde. Geografiskt läge är viktigt men även andra krav är viktiga.

Rådets medskick är at inte glömma bort rådet vid upphandling.

Ordförande informerar om att nästa möte äger rum den 5:e juni, tackar för ett bra möte och avslutade mötet.